

Maeve Binchy

Tijden veranderen

Verhalen vol warmte, liefde en humor

ISBN 978-90-225-7733-2
ISBN 978-94-023-0680-4 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *A Few of the Girls*
Oorspronkelijke uitgever: Orion Books
Vertaling: Annemie de Vries
Omslagontwerp: Andrea Barth | Guther Punkt, München
Omslagbeeld: © Cecilia Möller | living4media
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2015 Gordon Snell
Nederlandstalige uitgave © 2016 Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Maeves hoofd zat altijd vol verhalen. In al die jaren dat wij ieder aan een kant van de lange tafel voor het raam van onze studeerkamer zaten te schrijven, heb ik haar nooit naar een blanco pagina zien staren, niet wetend hoe te beginnen.

Ze stortte zich op het toetsenbord als een zwemmer die de zee in duikt, en typte dan met halsbrekende snelheid voort, zonder te pauzeren om fouten in spelling of interpunctie te corrigeren. Als die duivelse machine plotseling een pagina of twee tekst kwijtmaakte, verspilde ze geen tijd aan technisch gepruts. Ze zei dan dat het sneller was om het hele stuk maar meteen opnieuw te schrijven.

En zo kwamen de verhalen en personages tevoorschijn, in haar soepele, heldere en gevoelige stijl. Het was bijna alsof het haar geen moeite kostte, alsof ze je enthousiast zat te vertellen over iets wat ze net had meegemaakt.

Maeve zei altijd dat haar werk niet beter werd als ze langzamer schreef – en ze praatte al net zoals ze schreef, met woorden die bijna over elkaar struikelden in hun haast om gezegd te worden. Verhalen vertellen was haar natuurlijke en magische talent en naast haar romans en verhalenbundels heeft ze ook veel verhalen voor kranten en tijdschriften geschreven. Ik wist dat haar trouwe lezers heel blij zouden zijn met een bundel waarin zo veel verhalen staan die ze niet eerder zijn tegengekomen.

Dus hier zijn ze, in deze nieuwe bundel *Tijden veranderen*, uitgekozen en verzameld door haar agent Christine Green, redac-

teuren Juliet Ewers en Carole Baron, en door Pauline Proctor. Deze verhalen horen bij de buitengewone oogst die Maeves grote en gevoelige verbeeldingskracht heeft opgeleverd, en bij de prachtige erfenis aan verhalen die ze ons heeft nagelaten.

Gordon Suell

Inhoud

Georgia Hall	9
Het goedmakertje	23
De spiegel	30
Wees voorbereid	38
De adviistante	49
Een tactvol gesprek	62
Grace tot rede brengen	72
De zaak van het vogelei	82
Voortekenen	91
Besluiten voor Kerstmis	99
Vergeving	107
Picknick bij St Paul's Cathedral	116
Kus me Kate	132
Meneer Mangan	139
De mannen vaarwel zeggen	148
Het belprogramma	154
Rendement	164
Iemand moet het tegen haar zeggen	175
Halverwege de negentig	183
Beslissingen op zee	198
De slechtweervriendin	207
Audrey	219
Geen tranen in Tivoli	226
Krijt en Kaas	237
De Canarische Valentijn	243

Continentaal ontbijt	249
De droomvakantie	263
In duigen	276
Tijden veranderen	286
Sandra's koffer	294
Bella en de relatietherapeut	302
Belangrijke beslissing in Brussel	314
Het gezond-verstand-feestje	321
Een wintersprookje	330
Gebroken serviesgoed	336
Koken voor de liefde	343
Dusty's winter	351
Grappig klein ding	383
De overeenkomst	391
Goed leven	399
Nieuwjaar en de tuin	406

Georgia Hall

Georgia had altijd vooropgelopen.

Vroeger al, op school, was zij degene die de trend zette. Als Georgia besloot haar schoolboeken met een rood lint erom op haar rug te dragen, lieten alle anderen hun schooltas of rugzak staan en namen ook een lint.

Hetzelfde gebeurde toen we op de universiteit kwamen. Ze deed zo te zien niet al te hard haar best, maar iedereen wilde alles precies zo doen als zij. Ze studeerde kunstgeschiedenis en zei altijd dat die studie weinig inspanning kostte, maar ze was wel de beste van haar jaar. Ze had een kleine zit-slaapkamer die volgens haar zo vreselijk was dat ze zich niet kon voorstellen dat iemand er op bezoek wilde komen, en toch was er elke vrijdag een borrel en mensen vochten om daar bij te mogen zijn.

Georgia's haar zat altijd perfect. Vergeleken bij de andere meisjes, voor wie elke dag een *bad hair day* was, zag Georgia er altijd uit alsof ze net van een dure kapper kwam. Dat was trouwens ook zo. Ze werkte in een chique salon, elke vrijdag, hun drukste dag van de week, en kreeg in ruil daarvoor de nodige tips, elke maand een goede knipbeurt en elke week wassen en föhnen.

Ze moet hard gestudeerd hebben, want op doordeweekse avonden werd ze nooit in het uitgaansleven gesignaleerd, maar op vrijdag speelde ze gastvrouw voor de fine fleur van de universiteit, op zaterdag lunchte ze vaak in een pub aan de rivier,

tussen de helden van de universiteit en op zaterdagavond was er altijd wel iemand met wie ze uit eten ging bij een eersteklas restaurant.

Het was moeilijk te zeggen of mensen haar aardig vonden. Ook in die tijd had ze al iets berekenends. Georgia giechelde nooit en werd nooit vertrouwelijk: ze keek je strak aan met haar grote grijze ogen, alsof ze je op de een of andere manier in zich opnam. Alsof ze je beoordeelde en zich afvroeg of jij iets in je had wat zij kon overnemen.

Zo dacht ik er tenminste over. Maar ik was natuurlijk ook niet zo dol op mejuffrouw Georgia Hall.

Nou ja, ik bedoel, ze pikte mijn vriend James in.

Natuurlijk zou je kunnen zeggen – en ik weet zeker dat mensen dat ook zeiden – dat hij niet gedwongen werd om mij voor haar te laten zitten, dat niemand een strop om zijn nek had gelegd of een pistool tegen zijn hoofd had gezet. James liep dat najaar geheel uit vrije wil over naar Georgia.

De ene week liepen hij en ik nog als gekken vallende bladeren op te vangen omdat dat geluk brengt, en de volgende was hij oogverblindend gekleed in een nieuw jasje en nam hij haar mee uit eten bij die dure tent van Grill waar hij en ik nooit hadden gegeten (en waarvan hij vaak had gezegd dat het er nogal opgeprikt was) omdat we ons dat niet konden veroorloven.

Hij pakte het heel slecht aan. ‘Je hebt het zeker wel gehoord,’ zei hij onhandig tegen me. Natuurlijk had ik het gehoord. De universiteit was net een dampende goudvissenkom: iedereen hoorde er alles. Maar ik had geen zin om het hem gemakkelijk te maken door te zeggen dat iemand het me al had verteld.

‘Wat gehoord?’ vroeg ik. Ik zou nooit een Oscar kunnen winnen; ik moet eigenlijk niet eens proberen toneel te spelen.

‘Iemand heeft het je vast wel verteld,’ zei hij. ‘Ik ga met Georgia om.’

‘Natuurlijk ga je met Georgia om.’ Ik hield me van den domme, om hem te dwingen toe te geven wat ik al wist.

‘Nee, ik bedoel, ómggaan. In de zin van... van met haar gaan,’ zei hij.

‘O...’ zei ik. Niet echt een sterk antwoord na al die doortraptheid.

‘Ik vind het heel naar,’ zei James schaaachtig.

‘Nou, als je het zo naar vindt dat je met haar gaat – ómgaa – waarom doe je het dan?’ vroeg ik.

‘Nee, ik vind het niet naar dat ik met haar ga,’ snauwde hij.

‘Wat vind je dan naar?’ vroeg ik. Het was kinderachtig, maar ik voelde me ook heel erg gekwetst. Ik mocht best een beetje wraak nemen.

‘Ik vind het naar dat ik jou verdrietig maak, Moggie,’ zei hij.

Natuurlijk moet ik weer zo’n stomme naam hebben, *Moggie*. Het wordt geacht een koosnaampje te zijn voor Margaret. Pas later heb ik me gerealiseerd dat ik daar niet mijn hele leven aan vast hoefde te zitten. Ik had mezelf best zoiets als Georgia kunnen noemen. Maar tegen de tijd dat ik dat begreep was het te laat.

‘Mij? O, ik ben niet verdrietig.’

‘Niet?’ Hij keek erg opgelucht. Wat kunnen mannen soms toch dom zijn.

‘Nee hoor, helemaal niet.’

Hij keek me aan alsof hij me nooit eerder had gezien.

Ik vroeg me af wat hij eigenlijk zag. Ik ben niet lang en slank zoals Georgia Hall, ik ben meer plomp eigenlijk, klein en vierkant en stevig. Mijn ogen staan volgens mij te dicht bij elkaar en ik heb altijd het idee gehad dat ik er daardoor griezelig uitzag, een beetje als een misdadiger zelfs, al had James altijd gezegd dat het onzin was om mezelf zo te kleineren. Mijn haar zag er nooit uit alsof het wel eens in de buurt van een chique kapper was geweest, ook al ben ik wel degelijk een keer naar zo’n kapper gegaan. Blijkbaar had het een eigen wil, het groeide gewoon verschillende kanten op.

Anders dan Georgia had ik geen elegante kleren: geen rag-dunne sjaals, geen zwierige rokken. Gewoon eeuwig hetzelfde jasje en een paar verschillende rokken en broeken. Ik studeerde heel saai economie en niet dat mooie, verheven vak kunstgeschiedenis.

Niemand die ook maar een greintje gezond verstand bezat zou James zijn keus kwalijk nemen.

‘Je bent geweldig, Moggie, echt geweldig,’ zei hij bewonderend.

En dat was ik ook, neem ik aan – geweldig kwaad.

De volgende keer dat ik Georgia tegenkwam begon ze zo ongeveer te spinnen. Het was voor de melkwinkel, waar zij kaas kwam kopen voor haar vrijdagse soiree.

‘Ik hoorde van James dat je gewoon super hebt gereageerd,’ zei ze en ze proefde de woorden op haar tong, voordat ze ze uitsprak. Ik had zin om een groot houten krat dat op de stoep stond op te tillen en op haar hoofd kapot te slaan. Ik bedoel, het was een echte aandrang, niet zomaar een voorbijgaande fantasie. Maar ik bedwong me.

Deze romance houdt geen stand, zei ik tegen mezelf, en dan komt hij op zijn knieën terug naar zijn Moggie. En dan laat ik hem een tijdje zweten, voor ik hem terugneem. Ik glimlachte bij de gedachte.

‘Je ziet er leuk uit als je lacht, Moggie,’ zei de minzame koningin Georgia.

De zin had een onuitgesproken tweede deel, iets in de trant van ‘als je tenminste iets aan je tanden liet doen’ of misschien ‘als je niet veel te dik was...’ Ze liet het in de lucht hangen, zodat ik het zelf kon invullen.

Ze kan niet altijd aan de winnende hand blijven, zei ik tegen mezelf, en ik lachte weer.

Maar het leek erop dat ze een hele tijd aan de winnende hand bleef. Natuurlijk maakte ze het uit met James, die natuurlijk met hangende pootjes terugkwam, in de hoop dat zijn Moggie het over haar hart kon verkrijgen om hem terug te nemen. Maar ik kon het niet over mijn hart verkrijgen. Ik wilde hem niet meer.

Hij was niet langer die geweldige James die samen met mij de wereld zou veranderen: hij was een dwaze, ijdele man die geveleid was omdat de koningin van het bal naar hem had gelachen en hem voor een tijdje een machtige positie aan haar hof had gegeven.

En we gingen allemaal verder met ons leven. Ik studeerde af in economie en ging bij een onderzoekstichting werken waar we veel goed werk deden – en of we de wereld veranderden, weet ik niet, maar we hebben in ieder geval heel wat in het rond gespit en de feiten en statistieken opgegraven waarmee anderen die konden veranderen. En James ging bij een nogal rechts advocatenbureau werken dat veel grote bedrijven als klant had, het soort mensen dat we vroeger als de slechteriken zagen.

En Georgia Hall?

O, Georgia werd beroemd.

Met haar uiterlijk was ze geschapen voor de televisie, dus vroegen ze haar altijd om te komen praten over deze kunstanaankoop of die ontdekking of om te memoreren wat iemand voor de kunst had betekend, en dan praatte ze met een heldere, natuurlijke stem, waarbij ze elke bewering begon met ‘het is natuurlijk alleen maar mijn mening,’ zodat ze ingedeekt was als ze ernaast zat en bejubeld werd als ze gelijk had.

Ze werkte mee aan het samenstellen van kunstboeken. Eén keer was er sprake van dat iemand met wie ze samenwerkte haar voor de rechter wilde slepen omdat ze alle eer voor het werk opeiste terwijl ze er niets aan had gedaan, maar dat werd gesust. Of misschien was het alleen maar geroddel. Ik was niet de enige vogel in de lucht van wie de vleugels waren geschroeid door Georgia Hall.

Vroeger zei ik nog wel eens tegen mensen dat ik haar op school en op de universiteit had gekend.

Maar daar ben ik mee opgehouden. Ze wilden altijd van alles over haar weten en ik besefte hoe slecht wij haar eigenlijk hadden gekend.

Had ze broers en zussen? Ik wist het niet. Wie waren haar echte vrienden? Moeilijk te zeggen, belangrijke mensen, misschien. Dat was altijd een rode draad in haar leven geweest. Vroeger waren Georgia's vrienden de sterren van de debatingclub, de toneelvereniging of de rugby- of roeiclub, nu waren het mensen uit de top van de kunstwereld, de politiek of het bedrijfsleven en zelfs lagere leden van het koninklijk huis.

Het zit-slaapkamertje was allang verleden tijd en ik had gehoord of gelezen dat ze een ‘heel elegant’ huis in Londen bezat. Dat klonk aannemelijk.

Ze was overal ‘heel elegant’: bij de paardenrennen, de opera, de Biënnale van Venetië of bij een diner waar geld werd ingezameld om een kunstwerk in Groot-Brittannië te houden.

Nu klinkt het alsof ik door de jaren heen geobsedeerd door haar was, alsof ik haar enorme maatschappelijke succes met bitterheid en afgunst bekeek. Maar dat is niet zo, toevallig. Ik had het zelf heel druk en had weinig tijd om me bezig te houden met jaloers zijn op het ‘mooiste meisje van de klas’, dat zij altijd is geweest. Ik had mijn eigen leven.

De stichting waarvoor ik werkte, kreeg veel aandacht in de kringen waar dat voor mij belangrijk en prettig was en ik werd gevraagd om te komen werken voor een klein, voortvarend bureau waar we, al zeg ik het zelf, geweldig werk deden om het probleem van de ongelijke kansen op de agenda te zetten. We hielden ons bezig met onderwerpen als klasse, onderwijs, ras, religie, vooroordelen en voorlichting. Al snel werden ons werk en onze ervaring veel gevraagd door universiteiten, onderzoeksjournalisten en plaatselijke adviseurs van actiegroepen, mensen van de kerk en politici. En bij dat bureau leerde ik Bob kennen.

Daarna veranderde alles. Hij had precies dezelfde dromen als ik, vond óók dat het leven kort is en dat je, als je iets goeds wilt doen, dat nú moet doen. Bob was een enthousiaste man die geloofde dat mensen in wezen goed zijn en dat je ze alleen maar wat stimulans hoeft te geven.

Hij leek mij erg aardig te vinden. Nee! Hou op jezelf neer te halen. Hij hield van me.

Bob hield van me.

Elke keer als hij zei dat hij me mooi vond, vroeg ik hem of er soms iets aan zijn ogen mankeerde. Ik verwachtte dat mensen me een prima mens zouden vinden, ijverig en warmvoelend, iemand met het hart op de juiste plaats. Maar móói? Nee. Dat zou te veel gevraagd zijn.

Bob werd dan nogal boos. ‘Margaret, nog één woord en ik zweer je, ik ga eisen dat je een emmer over je hoofd doet. Je hebt prachtige, fluweelbruine ogen vol liefde – dus kun je er nu alsjeblieft over ophouden?’ En dat deed ik, want vergeleken bij alle wereldproblemen was het feit dat mijn ogen te dicht bij elkaar stonden wel heel onbeduidend.

En het leven verliep prima. Ik stond vaak met mijn foto in de krant in verband met verschillende projecten en mijn ouders waren trots op me. Ze mochten Bob graag en na vele woedende blikken van mijn kant vroegen ze niet langer wanneer ze een verlovingsring te zien zouden krijgen.

Bob en ik woonden in een klein souterrain-appartement vlak bij ons werk. We hielden vaak werkbesprekingen in onze eigen zitkamer en dat was ook de plek waar we een geweldig project bedachten voor het bureau, dat heel goed uitpakte. Er waren architecten bij nodig, plannenmakers en aannemers die vrijwilligers leerden hoe ze huizen konden bouwen in Afrika. We kregen financiële steun van allerlei mensen en veel medewerking van scholen. Het sprak mensen sterk tot hun verbeelding.

Zelfs mensen uit de kunstwereld vatten er belangstelling voor op.

Zij zouden etnisch design en muurschilderingen stimuleren voor in de woonwijken, zodat die er minder saai uitzagen; nu hadden we alleen nog iemand nodig die het gezicht naar buiten toe werd van een sponsorcampagne.

‘Eigenlijk hebben we iemand als Georgia Hall nodig,’ zei Bob. ‘Kenden we maar iemand die ons met haar in contact kon brengen.’

Ik zweeg even voordat ik me hardop afvroeg of zij daar wel voor zou voelen.

‘Natuurlijk wel.’ Bob wist het zeker. ‘Ik durf er alles om te verwedden dat ze het zou doen.’

Oké. Dus ik wachtte langer dan ik had moeten doen. Maar toen kreeg mijn geweten de overhand.

Ik mocht deze campagne niet beroven van Georgia Hall, alleen maar omdat ik bang voor haar was en een wrok tegen haar

koesterde en een Voltooid Verleden Tijd met haar had. Nee, ik moest Bob vertellen dat ik haar van vroeger kende.

‘Dat heb je nooit eerder gezegd!’ Hij was verbijsterd.

‘Je hebt het me nooit gevraagd,’ antwoordde ik mat.

‘Mijn leven is voor jou een open boek en nu blijkt dat jij allerlei geheimen hebt,’ klaagde hij. ‘Is er nog meer dat je nooit hebt verteld? Ben je misschien getrouwd? Ben je miljonair? Handel je in drugs?’

‘Oké, Bob, ik schrijf haar wel een brief,’ zei ik.

Ze antwoordde meteen. Helaas, ze had al zo veel verplichtingen... speet haar erg dat ze moest weigeren... heel waardevol project... veel succes. En een kort, handgeschreven ps.

‘Stel je voor, dat jij dat bent, Moggie! Ik had de naam Margaret niet herkend, dacht dat het iemand anders was. Maar nu ik naar de foto’s kijk, had ik natuurlijk moeten weten dat jij het was.’

Ze schreef niet dat ze me uit duizenden zou hebben herkend. Maar dat bedoelde ze wel.

Voor een deel was ik opgelucht. O, nou goed dan, eerlijk zijn. Ik was helemáál opgelucht dat ze het niet zou doen.

Bob liet zich niet uit het veld slaan. ‘Maak je geen zorgen, ik haal haar wel over,’ zei hij zelfverzekerd.

Het voelde alsof er een klomp lood op mijn maag lag toen hij zich voornam in contact te komen met Georgia Hall. Zijn talent om met mensen om te gaan, die vastberadenheid van hem die ik altijd zo had bewonderd, ik verfoeide ze, toen hij een ontmoeting van een kwartier met haar in een tv-studio wist los te krijgen. Meer kon ze hem niet geven, kreeg hij te horen. Meer had hij niet nodig, had Bob gezegd.

En hij kwam triomfantelijk terug. Ze had ja gezegd.

‘Ze is heel intelligent,’ zei hij bewonderend. ‘Haarscherp, die Georgia.’

Ik keek hem zwijgend aan. Het lood van mijn maag zat nu in mijn keel. Ik kon niets zeggen. Ik vroeg me af wat Georgia zag als ze naar mijn Bob keek.

Hij was groot, met rossig haar en sproeten op zijn neus. Hij

had een enthousiaste, hakkelige manier van praten. Hij droeg een corduroy jasje en een geel overhemd zonder stropdas. Hij was zo helemaal niet het soort persoon met wie zij altijd werd gezien, totaal niet minzaam of gladjes, en zonder enige air.

Maar misschien was de openhartige aardigheid van Bob tegenwoordig wel in de mode; misschien had Georgia, die altijd de eerste was om een trend te signaleren, de toekomst gezien. Er kwam een vertrouwd gevoel van angst in me op, dat rationeel denken uitschakelde. Zou ik deze keer weer zo reageren als toen? Zou ik weer doen alsof het niet belangrijk was, het me niets kon schelen?

Had dat de vorige keer gewerkt?

Nou, ja, in zekere zin wel: James was teruggekomen. Maar toen wilde ik hem niet meer. Dat zou met Bob niet gebeuren. James was een flirt tussen studenten; Bob was mijn volwassen en definitieve keus. Ik had geen behoefte aan de verlovingsring of de twee-onder-een-kapwoning die in de ogen van mijn moeder het bewijs van vastigheid waren. Ik wilde alleen zijn liefde en onze gedeelde kijk op het leven.

En nu gebeurde het allemaal opnieuw. Hij was thuisgekomen met het verhaal dat Georgia intelligent was – haarscherp, wat dat ook betekende. Het was het definitieve bewijs dat uiterlijk het enige was wat telde, uiteindelijk. Hoe had ik jarenlang zo blind kunnen zijn?

Die dag ging ik naar een kapper, een dure salon. De stylist was een aardige man. Hij vertelde dat hij met een paar vrienden als vrijwilliger naar Afrika ging om daar huizen te bouwen. Hij had me herkend uit een interview in de krant.

Na de kappersbehandeling voelde ik me beter. Ik zei tegen hem dat ik er minder verschrikkelijk uitzag dan daarvoor. Hij lachte onzeker, alsof ik een grapje had proberen te maken. Ik vroeg hem wat hij zou doen als hij zulke kleine ogen had als ik, en hij zei dat mijn ogen en mijn hart enorm waren en al heel veel voor de wereld hadden betekend; ik was zo geroerd dat in mijn kleine ogen echt grote tranen opwelden en hij moest me een tissue aanreiken.